

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Кафедра цивільного права № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням кафедри цивільного права № 1
протокол № 1 від 2 вересня 2021 р.

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Захист прав споживачів»
(вибіркова)

для студентів галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський)

Харків 2021 р.

Програма навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» для студентів галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський)

Розробники:

(Біляєв Олександр Олександрович, асистент кафедри цивільного права № 1, кандидат юридичних наук,

Філатова-Білоус Наталія Юліївна, асистент кафедри цивільного права № 1, кандидат юридичних наук,

Ходико Юрій Євгенович, доцент кафедри цивільного права № 1, кандидат юридичних наук)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права № 1
Протокол № 1 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри

В. І. Борисова

_____ 2021 року

Зміст

1. Вступ	4
2. Опис навчальної дисципліни	8
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	10
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	10
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	10
4.3. Освітні технології та методи навчання	10
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	10
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	12
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	15
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	16
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей	19
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни	21

1. Вступ

1. Ціль навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» полягає у формуванні предметних компетентностей у сфері правового регулювання відносин, що виникають у процесі захисту прав споживачів.

2. Завдання навчальної дисципліни:

- опанування студентами необхідними теоретичними положеннями про юридичну природу та зміст прав споживачів, механізмів їх захисту;
- засвоєння основних понять Закону України «Про захист прав споживачів» та інших актів законодавства у сфері захисту прав споживачів;
- ознайомлення з судовою практикою застосування норм законодавства про захист прав споживачів;
- набуття навиків застосування положень актів законодавства у сфері захисту прав споживачів і їх тлумачення;
- формування вмінь аналізувати, робити обґрунтовані висновки щодо застосування тих чи інших способів захисту прав споживачів;
- вироблення вмінь до творчого мислення, самоосвіти, постійного підвищення професійного рівня.

2. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньо-професійної програми:

2.1. Навчальна дисципліна «Захист прав споживачів» відноситься до циклу приватноправових дисциплін;

2.2. Вивчення навчальної дисципліни «Теоретичні засади правового статусу юридичних осіб» базується на наступних дисциплінах (пререквізити):

- «Цивільне право України»;
- «Адміністративне право»;
- «Кримінальне право».

2.3. Основні положення навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізити):

- «Договірне право»;
- «Захист прав споживачів фінансових послуг»;
- «Банківське право».

3. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформованих в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК – 1. Знання особливостей правового регулювання відносин, що виникають між суб'єктом підприємницької діяльності та споживачем (відносини типу В2С – «business to consumer»).

ПК – 2. Здатність застосовувати основні принципи регулювання відносин, що виникають між суб'єктом підприємницької діяльності та споживачем (відносини типу В2С – «business to consumer»), в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях

ПК – 3. Знання методології та володіння здатністю ефективно проводити наукові дослідження правового регулювання відносин типу В2С («business to consumer»), уміння створювати й управляти науковими проектами та інноваційними продуктами при дослідженні цих відносин, виявленні їх особливостей, здатність робити конструктивні юридичні висновки.

ПК – 4. Здатність ясно і точно виражати думки англійською мовою, використовуючи терміни, що вживаються в законодавстві ЄС, яким регулюються відносини типу В2С («business to consumer»).

ПК – 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів, і доказово її представляти.

ПК – 6. Уміння працювати з законодавством зарубіжних країн і наднаціональними джерелами права, якими регулюються відносини типу В2С («business to consumer»).

ПК – 7. Уміння виявляти й використовувати бібліографічні джерела інформації, документи, судову практику, web-сайти для більш повного й детального розгляду судової практики у сфері захисту прав споживачів.

ПК – 8. Уміння критично оцінювати результати тлумачення і застосування законодавства, яким регулюються відносини типу В2С («business to consumer»), при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів

ПК – 9. Здатність самостійно оцінювати та підтримувати якість результату професійної діяльності, здатність юридично вірно кваліфікувати факти та обставини, а також володіння навичками підготовки юридичних документів.

ПК – 10. Знання міжнародних і європейських стандартів захисту прав споживачів.

ПК – 11. Здатність приймати неупереджені та вмотивовані рішення при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів.

ПК – 12. Уміння застосовувати положення законодавства, яким регулюються відносини типу В2С («business to consumer»).

ПК – 13. Здатність до самоосвіти, творчого мислення, постійного самовдосконалення та підвищення свого професійного рівня при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів

ПК – 14. Здатність пропонувати нестандартні підходи до вирішення проблем у практиці застосування законодавства про захист прав споживачів.

ПК – 15. Уміння надавати кваліфіковані юридичні висновки та консультації в сфері захисту прав споживачів, зокрема, під час складення проектів договорів та супроводу їх укладення та виконання, а також при розгляді спорів, що виникли у зв'язку з порушенням прав споживачів.

ПК – 16. Знання підходів до регулювання відносин типу В2С («business to consumer») у європейському вторинному законодавстві (на рівні регламентів і директив Європейського Союзу).

ПК – 17. Знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки складення договорів, позовів про захист цивільних прав, юридичної термінології тощо).

ПК – 18. Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів.

ПК – 19. Здатність самостійно розробляти проекти договорів, інших юридичних актів, процесуальних документів при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів.

ПК – 20. Знання механізму подолання юридичних колізій між положеннями законодавства, яке регулює відносини типу В2С (“business to consumer”), а також прогалин у цьому законодавстві.

Експлікація загальних і професійних компетентностей визначається в карті

предметних компетентностей (Додаток 1)

4. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти (результати навчання для програми навчальної дисципліни визначаються з урахуванням результатів навчання, закріплених в освітньо-професійній програмі (базова компонента) і профілі програми освітнього рівня бакалавра).

У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Демонструвати знання і розуміння особливостей регулювання відносин типу В2С (“business to consumer”) на рівні вітчизняного та європейського вторинного законодавства.

РНС НД – 1.2. Назвати міжнародні, вітчизняні правові акти, а також акти європейського вторинного законодавства, якими регулюються відносини у сфері захисту прав споживачів.

РНС НД – 1.3 Пояснити особливості регулювання відносин типу В2С (“business to consumer”) на рівні вітчизняного та європейського вторинного законодавства.

РНС НД – 1.4. Демонструвати вміння розв’язувати колізії між положеннями Закону України «Про захист прав споживачів» та Цивільного кодексу України.

РНС НД – 1.5. Назвати основні права і обов’язки споживачів, визначити особливості їх реалізації.

РНС НД – 1.6. Назвати основні права споживача у разі придбання ним товару неналежної якості.

РНС НД – 1.7. Визначити поняття «якість товару», «гарантійний строк», «недолік товару», «істотний недолік товару».

РНС НД – 1.8. Охарактеризувати основні засоби забезпечення належної якості товарів.

РНС НД – 2.1. Назвати права споживачів при укладенні договорів про виконання робіт.

РНС НД – 2.2. Визначити поняття «якість робіт», «гарантійний строк» та ін.

РНС НД – 2.3. Охарактеризувати основні засоби забезпечення належної якості робіт, а також права споживача у випадку виявлення недоліків виконаної роботи.

РНС НД – 2.4. Назвати права споживачів при укладенні договорів про надання послуг.

РНС НД – 2.5. Визначити поняття «якість послуг», «строк усунення недоліків наданої послуги», «недолік наданої послуги» та ін.

РНС НД – 2.6. Охарактеризувати основні засоби забезпечення належної якості послуг, а також права споживача у випадку надання послуги з недоліками.

РНС НД – 2.7. Визначити поняття «фінансова послуга», «ринок фінансових послуг», «фінансова установа», «споживач фінансової послуги».

РНС НД – 2.8. Знати основні нормативно-правові акти, якими регулюється надання фінансових послуг.

РНС НД – 2.9. Пояснити особливості застосування законодавства про захист прав споживачів до відносин у сфері надання фінансових послуг.

РНС НД – 2.10. Знати особливості захисту прав споживачів фінансових послуг, а також відповідальності фінансових установ перед споживачами фінансових послуг.

РНС НД – 3.1. Визначити поняття «порушення прав споживачів», «способи захисту прав споживачів», «форми захисту прав споживачів».

РНС НД – 3.2. Назвати позасудові форми захисту прав споживачів, що здійснюються органами державної влади, наділеними владними повноваженнями у цій сфері.

РНС НД – 3.3. Характеризувати особливості захисту прав споживачів органами державної влади, які здійснюють позасудовий захист прав споживачів, окреслюючи повноваження цих органів.

РНС – НД – 3.4. Підготувати проекти позовів і скарг на порушення прав споживачів суб'єктами підприємницької діяльності.

РНС НД – 3.5. Визначити поняття «недійсність договору», «недійсність окремих пунктів договору», «нечесна підприємницька практика», «підприємницька практика, що вводить споживача в оману».

РНС НД – 3.6. Визначити особливості підстав визнання недійсними договорів, укладених між споживачами і суб'єктами підприємницької діяльності.

РНС НД – 3.7. Пояснити особливості підстав визнання недійсними договорів, укладених на відстані, а також договорів, укладених поза торговельними або офісними приміщеннями.

РНС НД – 3.8. Назвати особливості наслідків визнання недійсними окремих положень договорів, укладених між споживачами і суб'єктами підприємницької діяльності.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни.

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток № 3).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни

Кількість кредитів ЕКТС: 4,5	Рівень освіти – другий (магістерський)	варіативна Модуль 1 Лекції: 4
Кількість модулів: 3	Галузь знань – 08 «Право»	Практичні заняття: 4 Самостійна робота: 22 Модуль 2
Загальна кількість годин: 135	Спеціальність 081 «Право»	Лекції: 6 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 37 Модуль 3
Тижневих годин: аудиторних – 36 самостійної роботи студента - 99		Лекції: 6 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 40 Види контролю: поточний контроль; залік

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика відносин у сфері захисту прав споживачів. Права та обов'язки споживачів

Виникнення руху спрямованого на сферу захисту прав споживачів. Особливості відносин в сфері захисту прав споживачів та їх загальна характеристика. Міжнародні джерела регулювання відносин в сфері захисту прав споживачів. Їх порівняльний аналіз із українським законодавством. Закон України «Про захист прав споживачів» як основний нормативний акт в сфері захисту прав споживачів. Сфера застосування Закону України «Про захист прав споживачів». Співвідношення Закону України «Про захист прав споживачів» з Цивільним кодексом України. Повноваження органів виконавчої влади по захисту прав споживачів. Громадські організації по захисту прав споживачів. Поняття «споживач», його основні права та обов'язки. Реалізація права споживача на інформацію про товар (роботу, послугу). Безпека та якість продукції як найважливіше право споживача. Право споживача на укладення договорів поза торговельними або офісними приміщеннями, договорів на відстані та особливості їх реалізації.

Модуль 2. Права споживачів в окремих сферах цивільних правовідносин

Загальна характеристика договорів купівлі-продажу в сфері захисту прав споживачів. Договір роздрібної купівлі-продажу та його різновиди. Права споживача при придбанні товару належної якості. Засоби впливу на виробника та продавця. Правові наслідки передання товару неналежної якості. Правові наслідки передання товару з недоліками, які не можна усунути. Перелік товарів, з яких утворюються обмінний фонд. Недоліки товару, за які відповідає продавець. Строки виявлення недоліків товару і строки пред'явлення вимоги. Права споживача у разі придбання продукції у кредит.

Загальна характеристика договорів щодо виконання робіт в сфері захисту

прав споживачів. Договір побутового підряду основний регулятор правовідносин в сфері захисту прав споживачів. Якість роботи – основна ознака договору побутового підряду. Недоліки при виконанні робіт та їх наслідки для споживача. Гарантійний строк як засіб, що забезпечує належну якість робіт. Строки при виконанні робіт та наслідки їх недодержання виконавцем. Виконання робіт з матеріалів виконавця та матеріалів споживача чи робота з річчю споживача.

Договори про надання послуг в сфері захисту прав споживачів, їх загальна характеристика. Категорія «послуга», її відмінності від категорій «робота» та «результат робіт». Характеристика «послуги» крізь призму її ознак. Строки надання послуг та наслідки їх недодержання. Інформація про надання послуги. Права споживачів при наданні окремих видів послуг.

Договори про надання фінансових послуг в сфері захисту прав споживачів, їх загальна характеристика. Зміст категорії «фінансова послуга». Законодавство, що регулює права споживачів в разі надання їм фінансової послуги. Ринок фінансових послуг та суб'єктний склад його учасників. Механізми захисту прав споживачів фінансових послуг. Захист фінансовою установою прав та інтересів споживачів фінансових послуг. Відповідальність за порушення прав споживачів фінансових послуг.

Модуль 3 Порушення прав споживачів та їх захист

Поняття порушення прав споживачів. Види порушень прав споживачів. Українське та міжнародне законодавство в сфері захисту прав споживачів, особливості застосування та межі його дії.

Характеристика способів захисту прав споживача. Позасудовий (альтернативний) спосіб захисту прав споживачів. Колективні та індивідуальні способи захисту прав споживачів в Україні. Організація захисту прав споживачів в Європейському Союзі. Судовий спосіб захисту прав споживачів та відповідальність за порушення прав споживачів. Поняття судового способу захисту прав споживачів та його реалізація. Державні органи по захисту прав споживачів та їх повноваження.

Загальна характеристика підстав визнання недійсними договорів у сфері захисту прав споживачів. Зміст категорії «нечесна підприємницька практика» в якості підстави визнання споживчого договору недійсним. Недійсність окремих видів договорів в сфері захисту прав споживачів (договори, укладені поза торгівельними або офісними приміщеннями; на відстані; що обмежують права споживача).

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять
Форми організації навчального процесу:

- навчальні заняття;
- самостійна підготовка;
- підсумковий залік.

Види навчальних занять:

- лекції;
- практичні заняття.

1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Зміст та призначення самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів має важливе значення для отримання ними

необхідних знань, умінь і навичок, а також для оволодіння тими предметними компетентностями, що визначені в цій програмі.

Зміст цієї роботи полягає у самостійному ознайомленні з науковою літературою, законодавством України і зарубіжних країн, роз'ясненнями судів, аналізі цих джерел з метою застосування їх положень при вирішенні практичних завдань.

2. Форми самостійної роботи студентів:

- вирішення завдань для практичних занять;
- підготовка усних доповідей з актуальної проблематики за завданням викладача;
- підготовка презентацій на актуальну тему;
- узагальнення судової практики.

2. Освітні технології та методи навчання Освітні технології:

- професійно-ділові ігрові технології;
- проблемне навчання;
- мультимедійні й аудіовізуальні технології;
- контекстне навчання;
- студентоцентристське навчання.

Методи навчання:

- ділові ігри;
- метод дискусії;
- кейс-метод;
- метод мозкової атаки;
- «круглий стіл».

3. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

1. Поточний контроль знань студентів (види, фонд оціночних засобів, порядок формування оцінок за дисципліною).

Види контролю:

- 1) поточне оцінювання на кожному практичному занятті;
- 2) оцінювання на тематичних тестуваннях. Фонд оціночних засобів:
 - 1) лекції - 0 балів;
 - 2) практичні заняття - 90 балів;
 - 3) педагогічний контроль - 10 балів; Разом: 100 балів.

Порядок формування оцінок за дисципліною:

- 1) на кожному практичному занятті студент може набрати від 0 до 9 балів;
- 2) на тематичному тестуванні – від 0 до 10 балів.

2. Підсумковий контроль знань студентів (види, фонд оціночних засобів, шкала оцінювання результатів навчання студентів).

Види контролю: залік за результатами практичних занять. Підсумки педагогічного контролю фіксуються викладачем у журналі обліку його роботи. За цими підсумками на останньому практичному занятті виставляється залік з 10 навчальної дисципліни. Залік отримують лише ті студенти, які протягом роботи на практичних заняттях набрали більше 60 балів.

Шкала оцінювання результатів навчання студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
F X	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1 – 34

3. Критерії і рівні оцінювання результатів навчання (пороговий, типовий, відмінний).

Критерії оцінювання:

- 1) володіння інформацією, наданою викладачем на лекції;
- 2) володіння інформацією, що міститься в списку обов'язкової додаткової літератури;
- 3) здатність застосовувати знання теорії під час вирішення практичних завдань;
- 4) здатність формулювати власні підходи до вирішення практичних завдань.

Рівні оцінювання:

1. Пороговий – оцінки «E» і «D» згідно зі шкалою оцінювання.

2. Типовий – оцінки «С» і «В» згідно зі шкалою оцінювання.

3. Відмінний – оцінка «А» згідно зі шкалою оцінювання.

4. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

1. Нормативно-правові акти:

1) Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

2) Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. ст. 356.

3) Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 30. ст. 379.

4) Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // *Законодавство України* : база даних / Верхов. Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

5) Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 17.06.2001 р. № 2664-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 1. ст. 1.

6) Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15.01.2015 р. № 124-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 14. ст. 96.

7) Про метрологію та метрологічну діяльність: Закон України від 05.06.2014 р. № 1314-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 30. ст. 1008.

8) Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 31. ст. 1058.

9) Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 р. № 2735-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 21. ст. 144.

10) Про загальну безпечність нехарчової продукції: Закон України від 02.12.2010 р. № 2736-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 22. ст. 145.

11) Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції: Закон України від 19.05.2011 р. № 3390-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 47. ст. 531.

12) Про затвердження правил побутового обслуговування населення: постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.1994 р. № 313. сайт url: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/313-94-п#Text>.

13) Про реалізацію окремих положень Закону України "Про захист прав споживачів": постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 № 172 сайт url: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/172-94-п#Text>.

14) Про затвердження Порядку гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів: постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2002 № 506. сайт url: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/506-2002-п#Text>.

15) Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 р. N 833 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>

show/833-2006-%D0%BF

16) Про практику розгляду цивільних справ за позовами про захист прав споживачів: Постанова пленуму Верховного суду України від 12.04.1996 № 5. сайт url: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-96#Text>.

17) Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95/>

2. Підручники, навчальні посібники, монографії, статті тощо:

1) Архіпов, В. В. Судово-товарознавча експертиза товарів народного споживання та послуг: теорія та практика : навч.-практ. посіб. / В. В. Архіпов. - 2-е вид. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 306 с.

2) Банасевич І. І. Окремі аспекти поняття "споживач" в цивільному праві України. *Актуальні проблеми приватного права* : матеріали XVII наук.-практ. конф., присвяч. 97-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслової (Харків, 22 лют. 2019 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. прав. наук України, Харків. обл. осередок всеукр. громад. орг. "Асоціація цивілістів України". Харків : Право, 2019. С. 148-151.

3) Банасевич І. І. Споживчий договір: поняття та ознаки. *Науковий вісник публічного та приватного права*: Зб. наук. пр. / НДІ публ. права ; голов. ред. В. В. Галунько. Київ : Наук.-дослід. ін-т публ. права, 2018. Вип. 5, Т. 1. С. 76-80.

4) Борисова В. І. Договір купівлі-продажу. *Договір як універсальна правова конструкція*: монографія / А. П. Гетьман, В. І. Борисова, О. П. Євсєєв та ін.; за ред. А. П. Гетьмана, В. І. Борисової. Харків: Право, 2012. Розд. 2, гл. 1. С. 26-56.

5) Борисова В. І. Побутовий підряд. *Цивільне право*: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, А. Г. Бірюкова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків: Право, 2014. Т. 2. Розд X1, гл. 43, § 2. С. 367-371.

6) Вінник, О. Правові засади захисту прав споживачів у сфері електронної торгівлі [Текст] / О. Вінник // Київський національний торговельно-економічний університет. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2017. - N 5. - С. 24-30.

7) Горблянський, В. Я. Захист прав споживачів за договором про надання послуг. автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 - Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. - Івано-Франківськ : Б. в., 2019. 19 с.

8) Ільченко Г. О. Цивільно-правовий захист прав споживачів страхових послуг. автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 - Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України. Київ : [б. в.], 2016. 20с.

9) Коробцова, Н.В., Хоменко М. Основні гарантії і механізми захисту прав споживачів під час придбання продукції через мережу Інтернет [Текст] / М. Хоменко, Н. В. Коробцова // Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн. - 2019. - N 3. - С. 74-79.

10) Косак В. М. Теоретико-практичні проблеми захисту прав споживачів. *Спогади про Людину, Вчителя, Цивіліста-епоху*: до 85-річчя від Дня народж. акад. Ярославни Миколаївни Шевченко / Громад. орг. "Ліга проф. права, д-рів юрид. наук та д-рів філософії у сфері права". Київ : АртЕк, 2017. С. 140-152.

11) Коссак В. Правова природа договорів у будівництві. *Право України: Юрид. журн.* 2015. № 4. С. 77 - 87. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravoukr_4_15/Kossak_4_15/

12) Мельник І. А. Правова природа споживчого кредитування. *Актуальні проблеми приватного права* : матеріали XVII наук.-практ. конф., присвяч. 97-й річниці з дня народж. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. АН УРСР В. П. Маслова (Харків, 22 лют. 2019 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Нац. акад. прав. наук України, Харків. обл. осередок всеукр. громад. орг. "Асоціація цивілістів України". Харків : Право, 2019. С. 354-356.

13) Микитенко Л. Парадигма забезпечення права споживача на інформацію. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* 2016. N 1. С. 47-55.

14) Музика Т. О. Питання захисту прав споживачів у відносинах купівлі-продажу товару за зразками. *Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав*: матеріали "круглого столу", присвяч. пам'яті проф. Ч. Н. Азімова, м. Харків, 16 груд. 2016 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. цивіл. права, Київ. регіон. центр НАПрН України, Всеукр. громад. організація "Асоц. цивілістів України". Харків : Б. в., 2017. С. 224-232.

15) Погребняк В. Я. Цивільно-правове регулювання відносин споживчого кредитування в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. URL : http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Pogrebnyak/d_Pogrebnyak.pdf.

16) Поплавська М.В. Досвід правового регулювання права споживача на інформацію про продукцію за законодавством України та ЄС [Текст] / М. В. Поплавська // O noua perspectiva a proceselor de integrare europeana a Moldovei si Ucrainei: aspectul juridic : conferinta internationala stintsfico-practica, 25-26 martie 2016 / Institutul cercetari juridice si politice al academiilor de stinte a Moldovei. - Chisinau, Republica Moldova, 2016. - [Ч. 1]. - С. 277-280.

17) Ткачук О. М. Закон України "Про захист прав споживачів": постатейний покажчик правових позицій Верховного Суду України (практика 2011-2018 років). Харків. Право, 2019. 200 с.

18) Янишен В. П. Відповідальність страховика за договором страхування // *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія «Юриспруденція». – 2016, – №22. – С. 105-108.

19) Янишен В. П. Договір факторингу: окремі питання теорії та правозастосування // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки», – 2016. – №5. – С. 119-122.

20) Янишен В. П. Закон України «Про споживче кредитування»: нові стандарти захисту прав позичальників. *Проблеми законності* : зб. наук. праць / відп. ред. В. Я. Тацій. – Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, – 2017. Вип. 139. – С. 52-62.

21) Янишен В. П. Законодавче забезпечення відновлення кредитування / В. П. Янишен // Теорія і практика правознавства: *Електронне наукове фахове видання НЮУ ім. Ярослава Мудрого*, –2018. Вип. 2 (14). – С. 1–18. URL: <http://14tlaw.nlu.edu.ua/article/view/149536/148935>.

22) Янишен В. П. Правові засади захисту прав споживачів фінансових послуг. Теорія і практика правознавства: *Електронне наукове фахове видання НЮУ ім. Ярослава Мудрого*. – 2019. – Вип. 2 (16). С. 1–13. URL: <http://>

tlaw.nlu.edu.ua/article/view/186027/185869.

5. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни (за наявності)

Викладання під час лекцій обов'язково супроводжується мультимедійними засобами з метою показу презентацій, в яких у стислій формі викладено зміст основних положень відповідної теми.

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК – 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	ПК – 1. Знання особливостей правового регулювання відносин, що виникають між суб'єктом підприємницької діяльності та споживачем (відносини типу В2С – «business to consumer»).
ЗК – 2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях.	ПК – 2. Здатність застосовувати основні принципи регулювання відносин, що виникають між суб'єктом підприємницької діяльності та споживачем (відносини типу В2С – «business to consumer»), в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях
ЗК – 4. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.	ПК – 4. Здатність ясно і точно виражати думки англійською мовою, використовуючи терміни, що вживаються в законодавстві ЄС, яким регулюються відносини типу В2С («business to consumer»).
ЗК – 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.	ПК – 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів, і доказово її представляти.
ЗК – 6. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.	ПК – 6. Уміння працювати з законодавством зарубіжних країн і національними джерелами права, якими регулюються відносини типу В2С («business to consumer»).
ЗК – 7. Навички використання інформаційних технологій і баз даних.	ПК – 7. Уміння виявляти й використовувати бібліографічні джерела інформації, документи, судову практику, web-сайти для більш повного й детального розгляду судової практики у сфері захисту прав споживачів.
ЗК – 8. Здатність бути критичним і самокритичним	ПК – 8. Уміння критично оцінювати результати тлумачення і застосування законодавства, яким регулюються відносини типу В2С («business to consumer»), при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів

ЗК – 9. Здатність працювати самостійно.	ПК – 9. Здатність самостійно оцінювати та підтримувати якість результату професійної діяльності, здатність юридично вірно кваліфікувати факти та обставини, а також володіння навичками підготовки юридичних документів.
ЗК – 11. Здатність приймати неупереджені і вмотивовані рішення.	ПК – 11. Здатність приймати неупереджені та вмотивовані рішення при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів.
ЗК – 13. Здатність до самоосвіти та навчання протягом усього життя.	ПК – 13. Здатність до самоосвіти, творчого мислення, постійного самовдосконалення та підвищення свого професійного рівня при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів
ЗК – 14. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів и модусів.	ПК – 14. Здатність пропонувати нестандартні підходи до вирішення проблем у практиці застосування законодавства про захист прав споживачів.
ЗК – 15. Уміння реалізовувати функції у предметно-практичній діяльності.	ПК – 15. Уміння надавати кваліфіковані юридичні висновки та консультації в сфері захисту прав споживачів, зокрема, під час складення проектів договорів та супроводу їх укладення та виконання, а також при розгляді спорів, що виникли у зв'язку з порушенням прав споживачів.
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
ФКС – 1. Знання теорії (філософії) права.	ПК – 3. Знання методології та володіння здатністю ефективно проводити наукові дослідження правового регулювання відносин типу В2С («business to consumer»), уміння створювати й управляти науковими проектами та інноваційними продуктами при дослідженні цих відносин, виявленні їх особливостей, здатність робити конструктивні юридичні висновки.
ФКС – 3. Знання міжнародних стандартів прав людини.	ПК – 10. Знання міжнародних стандартів захисту прав споживачів.
ФКС – 6. Знання основ права Ради Європи та права Європейського Союзу.	ПК – 16. Знання підходів до регулювання відносин типу В2С («business to consumer») у європейському вторинному законодавстві (на рівні регламентів і директив Європейського Союзу).

ФКС – 7. Знання засад і принципів національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	ПК – 6. Уміння працювати з законодавством зарубіжних країн і національними джерелами права, якими регулюються відносини типу В2С («business to consumer»).
ФКС – 8. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	ПК – 12. Уміння застосовувати положення законодавства, яким регулюються відносини типу В2С («business to consumer»).
ФКС – 9. Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності.	ПК – 18. Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів.
ФКС – 10. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.	ПК – 11. Здатність приймати неупереджені та вмотивовані рішення при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів.
ФКС – 11. Знання правил, методів, прийомів і засобів юридичної техніки.	ПК – 17. Знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки складення договорів, позовів про захист цивільних прав, юридичної термінології тощо).
ФКС – 12. Навички застосування юридичного письма.	ПК – 15. Уміння надавати кваліфіковані юридичні висновки та консультації в сфері захисту прав споживачів, зокрема, під час складення проектів договорів та супроводу їх укладення та виконання, а також при розгляді спорів, що виникли у зв'язку з порушенням прав споживачів.
ФКС – 13. Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення.	ПК – 20. Знання механізму подолання юридичних колізій між положеннями законодавства, яке регулює відносини типу В2С (“business to consumer”), а також прогалин у цьому законодавстві.
ФКС – 17. Навички консультування з правових питань.	ПК – 15. Уміння надавати кваліфіковані юридичні висновки та консультації в сфері захисту прав споживачів, зокрема, під час складення проектів договорів та супроводу їх укладення та виконання, а також при розгляді спорів, що виникли у зв'язку з порушенням прав споживачів.
ФКС – 18. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	ПК – 19. Здатність самостійно розробляти проекти договорів, інших юридичних актів, процесуальних документів при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів.

<p>ФКС – 19. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p>	<p>ПК – 8. Уміння критично оцінювати результати тлумачення і застосування законодавства, яким регулюються відносини типу В2С («business to consumer»), при вирішенні спорів, що виникають у зв'язку з порушенням прав споживачів</p>
---	--

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС – 1. Демонструвати знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів у межах різних правових галузей, а також міжнародного та європейського права.	№1	РНС НД – 1.1. Демонструвати знання і розуміння особливостей регулювання відносин типу В2С (“business to consumer”) на рівні вітчизняного та європейського вторинного законодавства.
РНС – 2. Здійснювати критичний і системний аналіз правових явищ та процесів.	№1	РНС НД – 1.3 Пояснити особливості регулювання відносин типу В2С (“business to consumer”) на рівні вітчизняного та європейського вторинного законодавства
РНС – 3. Пояснювати природу й зміст основних правових інститутів і процедур національного права і особливості їх реалізації та застосування.	№1	РНС НД – 1.5. Назвати основні права і обов’язки споживачів, визначити особливості їх реалізації.
РНС – 4. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.	№1	РНС НД – 1.4. Демонструвати вміння розв’язувати колізії між положеннями Закону України «Про захист прав споживачів» та Цивільного кодексу України.
РНС – 5. Демонструвати знання та розуміння особливостей правового регулювання у фундаментальних галузях права.	№1	РНС НД – 1.2. Назвати міжнародні, вітчизняні правові акти, а також акти європейського вторинного законодавства, якими регулюються відносини у сфері захисту прав споживачів.
РНС – 6. Визначити особливості публічного і приватного права з урахуванням специфіки їх предмета і методів правового регулювання.	№3	РНС НД – 3.2. Назвати позасудові форми захисту прав споживачів, що здійснюються органами державної влади, наділеними владними повноваженнями у цій сфері.

РНС – 7. Характеризувати повноваження органів публічної влади.	№3	РНС НД – 3.3. Характеризувати особливості захисту прав споживачів органами державної влади, які здійснюють позасудовий захист прав споживачів, окреслюючи повноваження цих органів.
РНС – 8. Визначати правовосуб'єктність суб'єктів приватного права.	№2	РНС НД – 2.7. Визначити поняття «фінансова послуга», «ринок фінансових послуг», «фінансова установа», «споживач фінансової послуги».
РНС – 10. Визначати каталог прав і свобод людини і громадянина та їх право на судовий захист.	№1	РНС НД – 1.6. Назвати основні права споживача у разі придбання ним товару неналежної якості.
РНС – 12. Здатність продемонструвати знання і розуміння структурних підсистем матеріального і процесуального права.	№3	РНС НД – 3.1. Визначити поняття «порушення прав споживачів», «способи захисту прав споживачів», «форми захисту прав споживачів».
РНС – 13. Здатність здійснювати юридичну кваліфікацію.	№1	РНС НД – 1.7. Визначити поняття «якість товару», «гарантійний строк», «недолік товару», «істотний недолік товару».
РНС – 15. Підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку.	№3	РНС – НД – 3.4. Підготувати проекти позовів і скарг на порушення прав споживачів суб'єктами підприємницької діяльності.
РНС – 14. Здійснювати логічний, критичний і системний аналіз правових документів.	№1	РНС НД – 1.4. Демонструвати вміння розв'язувати колізії між положеннями Закону України «Про захист прав споживачів» та Цивільного кодексу України
РНС – 16. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів права.	№2	РНС НД – 2.3. Охарактеризувати основні засоби забезпечення належної якості робіт, а також права споживача у випадку виявлення недоліків виконаної роботи.
РНС – 17. Застосовувати набуті знання у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.	№3	РНС – НД – 3.4. Підготувати проекти позовів і скарг на порушення прав споживачів суб'єктами підприємницької діяльності.
РНС – 18. Виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.	№3	РНС НД – 3.6. Визначити особливості підстав визнання недійсними договорів, укладених між споживачами і суб'єктами підприємницької діяльності.
РНС – 19. Використовувати правничу термінологію у процесі професійної діяльності.	№3	РНС НД – 3.5. Визначити поняття «недійсність договору», «недійсність окремих пунктів договору», «нечесна підприємницька практика», «підприємницька практика, що вводить споживача в оману».

PHC – 20. Відшукувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності.	№2	PHC НД – 2.8. Знати основні нормативно-правові акти, якими регулюється надання фінансових послуг.
--	----	---

Додаток 3

Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни «Захист прав споживачів»

Ре зу ль та ти на	Предметні															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	2
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	2
За хи ст пр ав сп ож ив ачі в / М од ул ь 1																
За хи ст пр ав сп ож ив ачі в / М од ул ь 2																
Р Н С																